

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Regeringen lægger stor vægt på, at de ældre skal opleve trykthed i alderdommen. Der skal være værdighed og respekt i ældreomsorgen, og sikkerhed for, at der ydes hjælp, når der er behov for det. Sikkerheden for, at den svage ældre kan regne med at få den nødvendige hjælp, bliver ofte fremhævet af både ældre og pårørende som én af de vigtigste forudsætninger for en god og tryk alderdom. En anden vigtig forudsætning for en høj livskvalitet for de ældre er, at der også i alderdommen sættes fokus på den enkeltes ressourcer og færdigheder. Der skal skabes rammer for at vedligeholde fysiske og psykiske færdigheder, og de kommunale tilbud skal i videst muligt omfang tilrettelægges sådan, at den ældre aktivt kan deltage i de daglige opgaver.

Det er en kommunal forpligtelse at sørge for, at bl.a. de ældre får den nødvendige hjælp. Lovgivningsmæssigt er der taget skridt til at sikre dette, bl.a. ved at pålægge kommunalbestyrelsen at melde klart ud om det kommunale serviceniveau via de lovpligtige kvalitetsstandarder. Kommunalbestyrelsen er ligeledes forpligtet til at følge op på, om hjælpen rent faktisk ydes i overensstemmelse med såvel det vedtagne serviceniveau som den konkrete afgørelse. Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre tilsyn med, hvordan udførerne løser opgaverne, er et naturligt led i dette opfølgingsarbejde.

Debatten om forholdene bl.a. i landets plejehjem har fokuseret på en række problemer i forbindelse med udførelsen af personlig og praktisk hjælp, og dermed om effektiviteten af tilsynet med indsatsen overfor de svage ældre. Samtidig har en undersøgelse af 30 kommuners tilsynspraksis, som Socialministeriet har fået gennemført, dokumenteret, at tilsynet ofte ikke fungerer godt nok.

På denne baggrund fremsætter regeringen dette lovforslag. Hensigten er at skabe større klarhed over, hvilken hjælp der skal ydes til de svage ældre, at sikre en større grad af medindflydelse for brugere og pårørende i den daglige tilrettelæggelse af pleje- og omsorgsindsatsen i plejehjem og plejeboliger m.v., samt

at imødekomme behovet for en opstramning af myndighedens tilsyn med udførernes indsats i forhold til de svage ældre på såvel det sociale som det sundhedsfaglige område.

Mange kommuner udarbejder allerede i dag individuelle plejeplaner el. lign. med henblik på bedre at kunne tilrettelægge en målrettet indsats overfor de svage ældre. Det foreslås, at udarbejdelse af sådanne planer gøres til en pligt for kommunerne, ved at udvide den allerede eksisterende pligt til at udfylde et skema til brug for den skriftlige afgørelse om hjælp efter kapitel 14. Udvidelsen skal gælde beboere i plejehjem og lignende boliger, og vil medføre, at den samlede pleje- og omsorgsindsats for denne persongruppe præciseres og synliggøres overfor såvel brugerne som de pårørende.

Den samlede pleje- og omsorgsindsats består dels i de konkrete ydelser, der træffes afgørelse om, dels i den daglige tilrettelæggelse af hverdagen for den enkelte. Planen for den samlede indsats skal være fremadrettet, og skal tage udgangspunkt i den enkeltes aktuelle ressourcer, behov og muligheder, ligesom der i videst muligt omfang skal tages hensyn til den enkeltes livshistorie, vaner og ønsker ved tilrettelæggelsen af den samlede indsats. Ved at bruge de ældres ressourcer på deres egne præmisser, og give plads til forskellighed i hverdagen, skabes de bedst mulige rammer for et godt og værdigt liv for de ældre. De individuelle pleje- og omsorgsplaner skal ses i denne sammenhæng, og skal medvirke til at skabe helhed i indsatsen overfor den enkelte, med særlig fokus på individuelle ressourcer, færdigheder og livsmønstre.

Udarbejdelse af planerne vil give et godt grundlag for at tilrettelægge plejen, og vil give brugere og pårørende bedre information om, hvilken hjælp der ydes til den enkelte. Planerne vil også kunne indgå som et naturligt element i tilsynet med indsatsen overfor de svage ældre. Det er Socialministeriets hensigt at følge udmøntningen af forslaget om plejeplaner med henblik på at vurdere betydningen heraf, samt vurdere om plejeplanerne anvendes i overensstemmelse med intentionerne.